

hospodařila rodina Šnorkova, pak Veverkova ze Slovenska a od roku 1957 pak hospodář Tatar. Pak se dostal do majetku JZD Stanovice, byl neobydlen, pustl a byl zbořen. JZD Stanovice hrozila velká pokuta za neudržování této památky, ale nakonec bylo od pokuty upuštěno. Tak zanikla jedna z největších památek obce. Zcela stejným stylem a snad i stejným stavitelem byl stavěn stanovický dvůr čp. 72. Býval to pöllánní statek rodu Kuglerö, zvaný po chalupě Reif. Po roce 1945 obydlela jej rodina Matoušu z jižních Čech. Dnes jsou majiteli děti těchto dosídlencö-Josef Matouš z Doubí a Věra Chmelíková z Toužimě. K této usedlosti jako výměnek patřil domek čp. 119. V klenuté stáji tohoto statku je vodní nádrž datovaná do roku 1865. Pro letopočet 1767 je památkovým úřadem chráněná stanovická chalupa čp. 69 zvaná U Hřebíčkáře/Nogelschmied/. Bývala bez hospodářství. Pro zvláštní druh výzdoby říkají jí dnes Perníková chaloupka. Bydlívala tam rodina Krieslö a Langö a poté dlouholetý a obětavý stanovický kostelník Antonín Christl. Po jeho emigraci do Německa stal se majitelem jihočech František Hrádek, kdysi hospodář, potom dělník. Tento domek přepustil k bydlení svému tchánovi Václavu Rajbrovi, všestrannému řemeslníku z ruské Volyně. Dnes je v majetku p. Doubkové. Stanovický statek čp. 1, zvaný Hainuv dvöur, býval jedním z nejvýstavnějších statkö celé farnosti. Výměrou se považoval za pololánní statek. Jak přišla tato usedlost k čestnému číslu 1 není zatím vysvětleno. Pravděpodobně tam bydlel vesnický rychtář v době, kdy za Marie Terezie v roce 1770 bylo nařizeno očíslování domö. Ve Stanovicích byl proveden soupis a očíslování domö v dubnu 1771. Statek u Hainu býval snad statkem svobodným, t. j. nepodléhajícím vrchnosti. Soudíme tak z toho, že se traduje, že na statku vázla povinnost za starých dob, že majitel musel otevřít vrata, aby vrchnost, či svrchnostenští úředníci mohli projet přes jeho dvöur/živá tradice/. Podobné podmínky u svobodných statkú bývaly. Zjistit něco bližšího se zatím nepodařilo. Z tohoto dvora pocházel a jej držel svého času vojenský vrchní štábní lékař, Dr. Antonín Hain. Studoval ve Vídni, jako plukovní lékař prodělal asi v roce 1849 revoluci v Břescii a v roce 1859 tažení ve Veroně. Kolem roku 1882 působil jako vrchní štábní lékař v Sarajevě a v roce 1883 po pensionování se usadil na svém statku. Přistavěl, nebo přestavěl jedno křídlo statku, v němž si upravil byt-dlouho pietně uchovávaný rodinou. Byl vyznamenán rytířským řádem císaře Františka Josefa. V roce 1884 založil nadaci částkou 15000 zlatých k podpoře tří studentu, bydlících ve Stanovicích. Dr. Hain zemřel sešlostí věkem v roce 1885. Pro úplnost podotkneme, že statek čp. 1 byl průkopníkem nových hospodářských metod. Tak první samonapaječky dobytka byly zříceny v roce 1936 právě na tomto statku. Dr. Hain byl jistě jednou z nejvýznamějších postav obce. Po dosídlení držel tento statek Pavel Piškanin z východního Slovenska. Potom přešel na JZD Stanovice a jako velmi zdevastovaný byl v restituci vrácen rodině Piškaninö. Současně je vlastníkem syn Pavla Piškanina, který tento statek restauruje a

dá se říci, že je v současné době dominantou obce. Dům čp. 109 byl stavěn někdy v roce 1880, býval v majetku rod. Harbauerovy, po nichž jej převzala rodina Hainů. V roce 1921 zřídil František Hain, rozený na stanovickém statku čp. 1, spolu s Františkem Wintersteinem elektrickou pilu, jednu z prvních elektrických v kraji. František Hain se oženil s Češkou Julií roz. Strasserovou, poštovní úřednicí, ustanovenou na stanovické poště. Zemřel v roce 1950 ve Stanovicích náhlou smrtí/dle ústní tradice padl a zemřel u dveří obecního úřadu/.

Jako zajímavost lze uvést, že hřbitov pro obec Stanovice, ale i okolní obce byl v minulosti v okolí dnešního kostele. Přestal se užívat v roce 1846. V dubnu 1940 nechal farář prostor okolo kostele zavést dobrou hlínou, založil kolem živý plot, vysadil hlohy a dal kolem postavit dřevěný plátek/ ten tam současně již není/. Díky péči kostelníka Antonína Christla se tato prostora změnila v pěkný parčík. S přibýváním obyvatelstva a nových osad hřbitov okolo kostela nestačil. Z roku 1727 máme zprávu, že za zdivo nového hřbitova bylo zapláceno 111 zlatých a 45 krejcaru. Můžeme z toho soudit, že tenkrát byl založen dnešní Stanovický hřbitov za vsí od silnice do Nových Stanovic. Do roku 1836, jak se zdá, se pochovávalo na obou hřbitovech. V říjnu 1858 pak převzala stanovická obec umrlčí komoru dnešního hřbitova-současně opravená. Za starých dob stával na hřbitově jediný hlavní velký kříž, nad hroby snad malé dřevěné kříže. Stavění pomníku je záležitostí velmi pozdní. Okolní osady/Březová, Pila, Háje, Kolová/, pochovály až do roku 1945 do Stanovic. V roce 1918 byl za 200 korun vypracován nový hřbitovní plán. Tenkrát nejspíše vzniklo dnešní uspořádání a nové, široké cesty.

Ve Stanovicích také několikrát hořelo. Dne 18. srpna 1904, krátce po páté hodině odpolední uslyšel farář Nesswetha poplašné znamení k ohni. Chytil dřevěný domek čp. 43. Domek stával za Hartlovou hospodou čp. 44/za dnešním OÚ/. Děti prý si rozdělaly při stěně tohoto domku oheň k opékání jablek. Domek byl brzy v jednom plameni. Hartlova hospoda spojená s hospodářstvím a řeznictvím se ocitla v bezprostředním nebezpečí. V té době byli obavatelé obce většinou na poli. Kdo zbyl běžel pomáhat. Svědkové vyprávěli o náhle vzniklém silném větru, který přenesl a podporoval oheň. Téměř dva měsíce před tímto ohněm vůbec nesprchlo. Šindel a dřevo bylo vyschlé jako troud. Přispěchvčím hasičům nesloužily hadice, a tak byl promeškán okamžik, kdy by se snad oheň dal lokalizovat. Když se ve větrné bouři začal oheň ještě více rozšiřovat, rozběhli se lidé zachraňovat svůj majetek a cizí nechali na pospas. V plamenech byl již faře sousední dům čp. 33. Farář snášel cenné věci a farní matriky do svého sklepa. Již hořela farní stodola a šindelová střecha fary. Na záchranu fary již nebylo pomýšlení. Jen sklep se hasiči snažili uchránit. V plamech se ocitl i tak zvaný farní domeček. Ovocný sad, stávající za dnešní farní stodolou, byl také ohněm zničen a nebyl již obnoven. Od hořícího kostela a fary